

Zpravodajská zpráva

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2007/2/ES, pokud jde o zjednodušení určitých požadavků na zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Unii

Senátní tisk č. **N145/15**

I. Shrnutí problematiky

Komise za účelem zjednodušení navrhuje nahradit specifikace technické interoperability a síťových služeb pro soubory prostorových dat ve směrnici INSPIRE obecnými pravidly podle směrnice o otevřených datech a převedení dat z EU geoportálu INSPIRE do Portálu otevřených dat EU.

Vláda principiálně souhlasí se zjednodušením směrnice INSPIRE, je však zásadně proti způsobu zvolenému Komisí. Návrh Komise směrnici INSPIRE víceméně ruší a přesouvá povinnosti do oblasti otevřených dat, která však dlouhodobě nenabízí vhodné technické standardy a řešení – žádný z aktuálně fungujících portálů otevřených dat nenabízí možnost data prohlížet, pouze stahovat, což by výrazně omezilo využitelnost dat

II. Obsah návrhu

Návrh Komise mění směrnici INSPIRE s cílem zjednodušit její požadavky a odstranit překryvy s jinými předpisy EU. Navrhuje se vypustit ustanovení týkající se technické interoperability, síťových služeb, sdílení prostorových dat a podmínek jejich zpoplatnění, přičemž tyto oblasti budou nově upraveny směrnici o otevřených datech. Ruší se také povinnost pravidelného podávání zpráv, která je duplicitní s reportingem podle prováděcího nařízení o vysoce hodnotných datových souborech, a povinnost Komise provozovat geoportál INSPIRE; přístup k prostorovým datům má být nově zajištěn prostřednictvím Portálu otevřených dat EU. Současně se vypouštějí již neaktuální implementační ustanovení, aktualizují se zmocnění Komise k vydávání prováděcích aktů a počítá se se zrušením několika nadbytečných prováděcích předpisů. Zachováno zůstává základní vymezení směrnice, rozsah prostorových dat, pravidla pro tvorbu metadat, vyhledávání dat a koordinační mechanismy. Směrnice má vstoupit v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku, přičemž členské státy ji mají transponovat do 12 měsíců.

III. Stávající administrativní zátěž a předpokládané úspory

Komise k návrhu vzhledem k rychlosti jeho předložení nevypracovala formální hodnocení dopadů, své úvahy však shrnula v pracovním dokumentu k celému balíčku. Uvádí, že technické požadavky na harmonizaci geoprostorových dat se ukázaly jako obtížně naplnitelné, což snižuje efektivitu systému; zobrazit a stáhnout lze pouze asi 42 % datových souborů. Komise

proto navrhuje sladění směrnice INSPIRE se směrnicí o otevřených datech a nahrazení stávajících harmonizačních požadavků flexibilnější úpravou. Roční náklady na implementaci směrnice INSPIRE v EU odhaduje na 5 až 49 mil. EUR a očekává jejich snížení přibližně o 44 %, tedy asi o 12 mil. EUR ročně.

IV. Shrnutí pozice vlády

Vláda princip zjednodušení směrnice INSPIRE podporuje, nesouhlasí však s navrženým způsobem jeho provedení. Podle jejího názoru návrh Komise směrnicí de facto ruší a přesouvá klíčové povinnosti do oblasti otevřených dat, která však neposkytuje vhodné technické standardy ani možnost data přímo zobrazovat, což by zhoršilo jejich dostupnost pro širší veřejnost. Vláda proto požaduje zachovat a případně revidovat některé základní prvky směrnice, zejména úpravu metadat, síťových služeb a principy interoperability, a zároveň zajistit plnou kompatibilitu s režimem otevřených dat a funkční publikaci a zobrazování dat na evropském portálu otevřených dat. Upozorňuje rovněž na riziko duplicit při zveřejňování dat a na nedostatky v monitoringu vysoce hodnotných datových souborů.

Dopad na legislativu ČR

Změna směrnice by vyžadovala významnou novelizaci zákona 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

Dopad na rozpočet ČR

V případě přijetí revize směrnice vláda očekává v letech 2027-2029 náklady v řádu desítek až stovek milionů Kč na zajištění souladu se směrnicí o otevřených datech. Následný provoz a údržba bude ve výši stávajících nákladů na implementaci směrnice INSPIRE, totéž platí pro náklady územních samospráv

V. Zhodnocení a doporučení OEU

Zhodnocení

Návrh Komise sleduje snížení nákladů a efektivnější zpřístupňování prostorových dat, protože stávající systém INSPIRE je podle Komise technicky i finančně náročný a nebyl členskými státy plně implementován. Vláda souhlasí s potřebou zjednodušení, upozorňuje však, že mechanické nahrazení pravidel INSPIRE režimem otevřených dat by mohlo snížit dosavadní úroveň funkčnosti geoportálů, zejména možnost data snadno vyhledávat a zobrazovat. OEU považuje tyto výhrady za oprávněné a konstatuje, že návrh Komise dostatečně nezohledňuje náklady na zachování současné dostupnosti dat ani již vynaložené prostředky na implementaci INSPIRE. Revize směrnice může přinést zjednodušení a úspory, je však žádoucí, aby byla provedena promyšleněji a v souladu s dalšími změnami v oblasti otevřených dat.

Doporučení

VEU vybral dokument k projednání zejména proto, aby se seznámil s tím, jak důsledně hodlá Komise přistupovat ke snižování administrativní zátěže. Vzhledem k významu a vládou konstatované problematičnosti navržených změn je možné se k návrhu vyjádřit, zejména podpořit výhrady vlády.

VI. Stanovisko zpravodaje

Návrh Komise sleduje legitimní cíl snížení administrativní a finanční zátěže spojené s implementací směrnice INSPIRE (jak jinak ...).

Z předložených podkladů však vyplývá, že navržené řešení může vést k omezení některých dosavadních funkcí infrastruktury prostorových dat, zejména pokud jde o snadnou dostupnost a zobrazování dat pro širokou skupinu uživatelů. Vláda proto s cílem zjednodušení souhlasí, současně však upozorňuje na rizika mechanického převedení systému INSPIRE do režimu směrnice o otevřených datech a požaduje promyšlenější úpravu, která zachová dosavadní úroveň funkčnosti a zohlední již vynaložené prostředky na implementaci. Tyto výhrady lze považovat za odůvodněné.

Teoreticky se zdá být proklamovaná snaha jako žádoucí. Je ovšem otázkou, jak bude uplatňována v široké praxi, v jaké míře a jak reálně bude tato snaha implementována.

Tak jako obecněji a v mnoha jiných případech – dobrý záměr nestačí.

Zpravodaj proto navrhuje, aby výbor vyjádřil podporu pozici vlády při dalším vyjednávání o návrhu na úrovni EU.

VII. Doporučení zpravodaje

Zpravodaj doporučuje členům Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí přijmout k tomuto senátnímu tisku usnesení, jež je obsaženo v příloze této zpravodajské zprávy.

V Krásné Lípě dne 09. 03. 2026

Zbyněk Linhart, zpravodaj

Příloha zpravodajské zprávy k senátnímu tisku N145/15

Návrh usnesení Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí k

Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2007/2/ES, pokud jde o zjednodušení určitých požadavků na zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Unii

Výbor

- I. **projednal** na žádost Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu ČR Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2007/2/ES, pokud jde o zjednodušení určitých požadavků na zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Unii;
- II. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto dokumentu;
- III. **doporučuje** Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu ČR v souladu s pozicí vlády ČR požadovat po Komisi mnohem promyšlenější přístup k revizi směrnice INSPIRE a převedení datových souborů a služeb do Portálu otevřených dat EU tak, aby nebyla snižována dosažená úroveň funkčnosti geoportálů.
- IV. **určuje** zpravodajem výboru pro jednání na schůzi Senátu Parlamentu ČR senátora Zbyňka Linharta;
- V. **pověřuje** předsedu výboru senátora Zbyňka Linharta, aby předložil toto usnesení předsedovi Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu ČR.